

El Govern aprova un decret llei que dota els ajuntaments d'instruments jurídics per fer front a la reforma local de l'Estat

17-06-2014

Aquest decret llei és una eina jurídica transitòria fins que s'aprovi la Llei de governs locals de Catalunya, actualment en tràmit parlamentari

Amb el consens de les entitats municipalistes, el decret llei dona resposta a la necessitat de disposar d'una norma que unifiqui criteris, eviti interpretacions contradictòries i ofereixi garanties del manteniment de l'autonomia local

El Govern ha aprovat el decret llei pel qual s'estableixen mesures urgents per a l'aplicació de la Llei 27/2013, de 27 de desembre, de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local (LRSAL) a Catalunya. Aquesta norma és un instrument jurídic transitori fins que s'aprovi la Llei de governs locals de Catalunya, actualment en tràmit parlamentari, que desenvolupa la competència exclusiva en matèria de règim local que preserva l'Estatut d'autonomia.

L'elaboració del text ha estat fruit d'un procés participatiu plural i de la complicitat amb les entitats municipalistes. Es tracta, doncs, d'una norma elaborada des de la proximitat, amb respecte i coneixement de la realitat local de Catalunya. El decret llei dona resposta a la necessitat de disposar d'una normativa que unifiqui criteris, eviti interpretacions contradictòries i ofereixi garanties del manteniment de l'autonomia local.

L'escenari d'incertesa jurídica que afecta el funcionament diari dels ens locals pel que fa a les matèries competencials sobre les quals poden prestar serveis públics, està permetent que cada municipi faci una interpretació diferent i que es posin en relleu supòsits possibles de paralització o renúncia en la prestació de serveis i activitats que poden ser de naturalesa bàsica, com ara serveis socials, ensenyament, polítiques d'immigració, d'ocupació i de defensa de consumidors.

A aquest marc, que ha generat la successió de nombroses i contradictòries interpretacions, s'afegeix el fet que l'aplicabilitat d'algunes de les previsions de la llei estatal, que és vigent, estan diferides en el temps, en certs terminis, com ara els relatius a l'adaptació d'acords, convenis i altres instruments de col·laboració, que caldrà adaptar a la nova llei abans del 31 de desembre d'enguany.

La regulació aprovada avui per l'Executiu compleix doncs els requisits d'extraordinària i urgent necessitat que s'exigeixen per a la utilització d'aquest instrument normatiu, ja que concorren circumstàncies excepcionals i rellevants que determinen la necessitat d'una acció normativa immediata que aprovi mesures urgents.

Un dels objectius d'aquest decret llei és la definició de les competències pròpies dels ens locals, de les competències delegades de l'Administració de la Generalitat a les entitats locals i de les competències dels ens locals distintes de les pròpies i de les atribuïdes per delegació. També pretén regular el procediment per a l'obtenció dels informes previstos per a l'exercici de les competències dels ens locals distintes de les pròpies i de les atribuïdes per delegació, així com l'adaptació dels convenis, acords i altres instruments de cooperació subscrits entre l'Administració de la Generalitat i les entitats locals.

Competències

Les competències pròpies dels ens locals de Catalunya les exerceixen en règim d'autonomia i sota la seva pròpia responsabilitat. Poden ser titulars de competències pròpies els municipis i les vegueries en els termes previstos en les lleis. També ho poden ser les àrees metropolitanes en els termes establerts per la llei de creació respectiva.

L'Administració de la Generalitat pot delegar l'exercici de competències que, per la seva naturalesa o característiques, no requereixin el seu exercici directe i no comportin l'exercici de potestats de planificació o coordinació que excedeixin de l'àmbit territorial de l'ens a què es delegui. La delegació de competències ha de tenir com a finalitats apropar la gestió pública a la ciutadania, millorar l'eficàcia en la prestació dels serveis i simplificar les estructures administratives.

Són competències dels ens locals distintes de les pròpies i de les atribuïdes per delegació aquelles que no els han estat expressament atribuïdes com a tals per l'Estatut d'autonomia de Catalunya ni per les lleis sectorials.

Els ens locals poden assumir competències distintes de les pròpies i de les atribuïdes per delegació per promoure activitats i prestar serveis, sempre que es compleixin els requisits següents:

- a) quan l'activitat o servei contribueixi a satisfer una necessitat dels veïns.
- b) quan l'activitat o servei no estigui atribuïda expressament per llei a una altra administració pública.
- c) quan no s'incorri en un supòsit d'execució simultània del mateix servei públic o duplictat amb una altra administració pública.
- d) quan l'ens local disposi de suficiència financera per promoure l'activitat o prestar el servei.
- e) quan l'ens local tingui garantida la prestació dels serveis mínims obligatoris que per llei li corresponen.

L'execució simultània del mateix servei públic o duplictat existeix quan conflueixin l'Administració de la Generalitat de Catalunya i l'entitat local sobre una mateixa acció pública, activitat o servei, projectades sobre un mateix territori i sobre les mateixes persones.

El decret llei destaca els principis de descentralització, estabilitat, sostenibilitat financera i eficiència del servei en l'exercici de les competències.

El març de l'any passat, el Govern va aprovar interposar un recurs d'inconstitucionalitat contra diversos preceptes de la Llei de racionalització i sostenibilitat de l'Administració local (LRSAL) per estimar que vulnera l'autonomia local i les competències de la Generalitat. L'acord de Govern es va produir després que el Consell de Garanties Estatutàries emetés per unanimitat un dictamen contrari a l'ajustament de diversos punts de la reforma local de l'Estat a la Constitució espanyola i l'Estatut d'autonomia de Catalunya.

La Llei de governs locals impulsada pel Govern de la Generalitat té com a objectius determinar i clarificar les funcions de cada nivell de govern; assegurar la sostenibilitat financera i l'eficàcia en la prestació de serveis; simplificar les estructures administratives i evitar duplicitats organitzatives i d'actuació. En aquest sentit, es tracta d'una reforma que ha d'aportar estalvi i eficiència al sector públic, així com també fomentar la transparència i la participació ciutadana.